

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

УДК 338.434

JEL Classification Code: Q02

Гречко А.В.

*професор кафедри економіки та підприємництва ФММ
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

Джумакеєва Д.Д.

*студентка факультету менеджменту та маркетингу, УЕ-301мп
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

АНАЛІЗ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Статтю присвячено аналізу перспектив розвитку аграрного сектору економіки України. Зокрема, обґрунтовано актуальність дослідження агропромислового комплексу та встановлено основні проблеми сектору. Визначено головні відмінності аграрної галузі серед інших галузей. Проаналізовано фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності за останні десять років і частку сільського господарства у валовій доданій вартості за видами економічної діяльності у 2019 році. З'ясовано, що найбільший експорт аграрної продукції становлять продукти рослинного походження, а головним імпортером української сільськогосподарської продукції є Китай. Проведено окремий аналіз аграрного сектору економіки у 2020 році і окреслено негативні фактори впливу на економічну діяльність. Розроблено ефективні шляхи вирішення існуючих проблем у аграрному секторі. Обґрунтовано доцільність їх реалізації та використання сільськогосподарськими товаровиробниками у сучасних умовах.

Ключові слова: агропромисловий комплекс; сільське господарство; аграрний сектор економіки; експорт; сучасні технології; перспективи розвитку.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день аграрний сектор займає значну частку в структурі економіки України, а також є одним з перспективних напрямків розширення зовнішньоекономічних відносин. Ефективність виробничих та торгівельних відносин в аграрній сфері суттєво впливає на розвиток суміжних секторів та конкурентоспроможність країни в цілому. На сьогоднішній день, вітчизняна сільськогосподарська продукція, а саме зернові культури, соняшникова олія та молочна продукція експортується до багатьох країн світу і користуються попитом на міжнародних ринках, що відповідно суттєво посилює позиції України серед інших гравців світового ринку. Однак, не зважаючи на значний потенціал, агропромисловий комплекс має ряд галузевих проблем, що можуть стати перешкодою для подальшого розвитку та зміцнення вже існуючої позиції. Серед них: організаційні та структурні зміни у галузі, недостатньо ефективна інноваційна діяльність та управління витратами, нестабільність економічної ситуації в світі, та ін. Вирішення цих проблем дасть можливість розширити та модернізувати діяльність окремих аграрних підприємств, а

також компаній, що є суміжними до агропромислового комплексу, що в результаті буде сприяти подальшому підвищенню потенціалу аграрного сектору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями економіки аграрного сектору та дослідженням динаміки його розвитку займалися провідні науковці, серед яких: О. Бородіна, І. Прокопа [1], А. Гриценко [2], С. Дем'яненко [3], І. Корчинський [4], О. Загурський [5], та багато інших. У їх роботах висвітлені основні напрямки розвитку агропромислового комплексу, визначені принципи функціонування та питання формування інвестиційної привабливості, проблеми та перспективи галузі. Однак, зважаючи на нові виклики, що постають перед вітчизняною економікою, а також загострення кризових явищ на рівні глобальних світових економічних процесів, питання пошуку нових шляхів і можливостей для розвитку аграрного сектору набувають все більшої актуальності, що обумовлює своєчасність обрання даної тематики дослідження.

Мета. Метою дослідження є виділення та систематизація основних проблем розвитку аграрного сектору на основі його комплексного аналізу, що дасть змогу знайти ефективні шляхи їх вирішення.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи агропромисловий сектор варто відзначити, що територіальне розміщення України є великою перевагою поміж інших країн. Родючі чорноземи та сприятливі погоднокліматичні умови дають можливість здійснювати досить ефективну сільськогосподарську діяльність. Сумарна площа усього наявного ґрунту приблизно дорівнює площі Великобританії [6], що з економічної точки зору може бути оцінено як суттєва конкурентна перевага для України. До того ж, аграрний сектор виконує важливу стратегічну функцію для України, забезпечення продовольчої безпеки та, як наслідок, незалежності для країни, а також дає велику кількість робочих місць для населення.

Розглядаючи аграрний сектор детальніше, можна виділити низку особливостей, які відрізняють його від інших галузей, а саме [7]:

– економічна діяльність аграрних підприємств прямопропорційно залежить від біологічних процесів, відповідно, створюються умови ризику та невизначеності;

– аграрне виробництво ведеться в різних ґрунтово-кліматичних умовах і впливає на результат діяльності сільськогосподарських підприємств;

– процес сільськогосподарського виробництва залучує чотири ресурси, а саме: основні фонди, оборотні фонди, праця та земля. Це є ще одною відмінністю від, наприклад, промислових підприємств, де ресурсів залучається всього три. До того ж, земля у сільському господарстві є головною складовою усього процесу відтворення;

– сезонність виробництва є характерною для сільськогосподарського виробництва та характеризується нерівномірним використанням засобів виробництва та робочої сили, а також нерівномірними надходженнями продукції та доходів протягом року;

– аграрний сектор не має можливості нормально функціонувати та розвиватись без додаткових коштів, а отже є кредитомісткою галуззю;

– агропромисловий комплекс є менш інвестиційно привабливою галуззю порівняно з іншими через тривалий період виробництва сільськогосподарської продукції;

– у сільському господарстві процес управління виробництвом дещо ускладнений, на відміну від інших галузей.

З метою більш детального дослідження та порівняння агропромислового комплексу з іншими галузями проаналізуємо фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності за останні десять років, що подані у таблиці 1.

Таблиця 1 – Фінансові результати до оподаткування за видами економічної діяльності у період 2010-2019 рр., млн грн.

Роки	Усього	сільське, лісове та рибне господарство	Промисловість	Будівництво	оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність
2010	54405659,7	17291804,6	31221137,5	-4418216,7	14883439,0	5058900,3
2011	118605574,4	25565903,1	58662328,9	-3845769,4	21591546,2	8741388,2
2012	75670252,0	26992680,1	21353396,4	-71117,0	9608010,6	7524903,1
2013	11335680,7	15147264,7	13698310,3	-5126580,4	-6047558,3	834270,0
2014	-564376825,3	21677383,5	-166413955,0	-27288450,1	-128134845,1	-19703890,5
2015	-348471649,1	103137552,7	-181360920,7	-25074075,6	-80564311,8	-13921752,9
2016	69887807,3	91109468,3	-7569560,0	-9342925,0	7277004,8	12819710,8
2017	236952071,4	69344077,3	87461665,0	-3535818,9	39296292,9	-16532602,7
2018	369212261,7	71478504,8	154138247,7	6433866,9	86290522,6	-22661627,1
2019	613044035,5	94041396,4	166753240,7	15974819,3	129113303,1	14414772,9

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Для більш наглядної демонстрації і детального аналізу розглянемо динаміку, сформовану на основі даних таблиці 1 у вигляді діаграм, що зображують фінансові результати до оподаткування як за окремими видами економічної діяльності (рис. 1), так і загалом за всіма видами діяльності (рис. 2).

Із продемонстрованих таблиць і діаграм спостерігається стрімкий спад у 2014 році в сумі за всіма видами економічної діяльності. Цей рік є визначним для України, адже характеризується конфліктом на Донбасі та кризою в країні. Внаслідок цього відбулось різке падіння промислового виробництва та згортання металургійного експорту, що спричинило прискорену реструктуризацію економіки України та як наслідок – підвищення значення аграрного сектору в її структурі та експорті [9].

Проаналізувавши рисунок 1 бачимо, що в умовах 2014 року, коли промисловість, будівництво, торгівля та транспорт демонструють однозначне падіння, сільське господарство не тільки утримує свої позиції, але й нарощує обсяги виробництва та експорту, збільшує ціни на продукцію, і відбувається стрімке зростання до 2015 року. У період з 2015 до 2019 року

окремі галузі поступово відновлюють свої позиції, у свою чергу аграрний сектор відзначається невеличким спадом, однак займає позицію найбільш стабільної та стійкої галузі.

Рисунок 1 – Динаміка фінансових результатів до оподаткування за видами економічної діяльності у 2010-2019 рр., млн.грн.

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 1

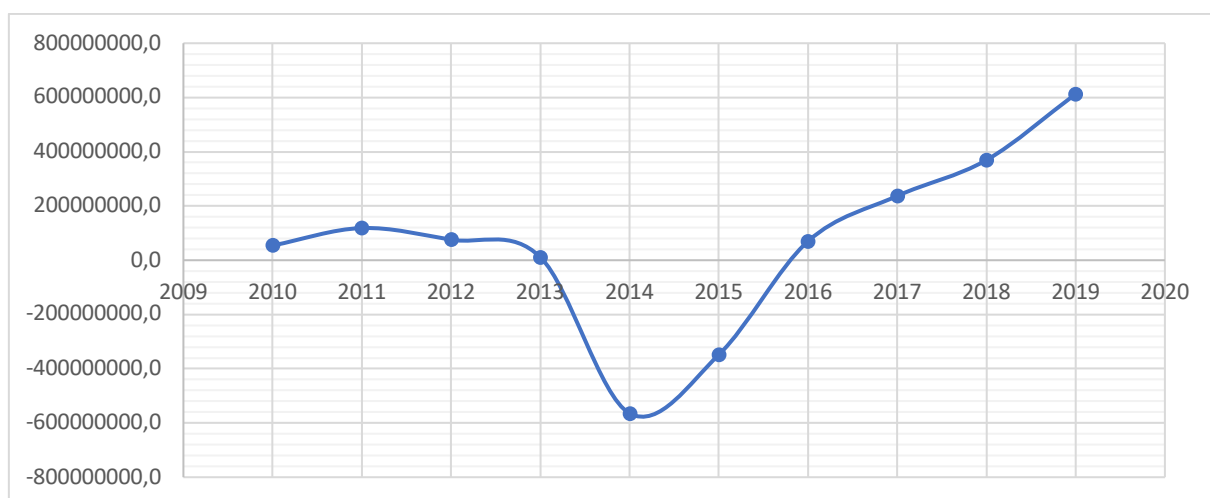

Рисунок 2 – Динаміка фінансових результатів до оподаткування за усіма видами економічної діяльності у 2010-2019 рр., млн.грн.

Джерело: побудовано автором на основі таблиці 1

Варто відмітити, що агропромисловий комплекс є одним з бюджетоформуючих в країні та створює близько 11,9 % валової доданої вартості держави (Рис. 3). Причиною такого вдалого розвитку є низка факторів, що впливають на сільськогосподарську діяльність, а саме [10]:

- близькість основних ринків збуту;
- транспортна інфраструктура (дороги, залізниця, порти);

- безперервне зростання світового попиту на продовольчі продукти та альтернативну енергетику;
- наявність порівняно дешевих трудових ресурсів.

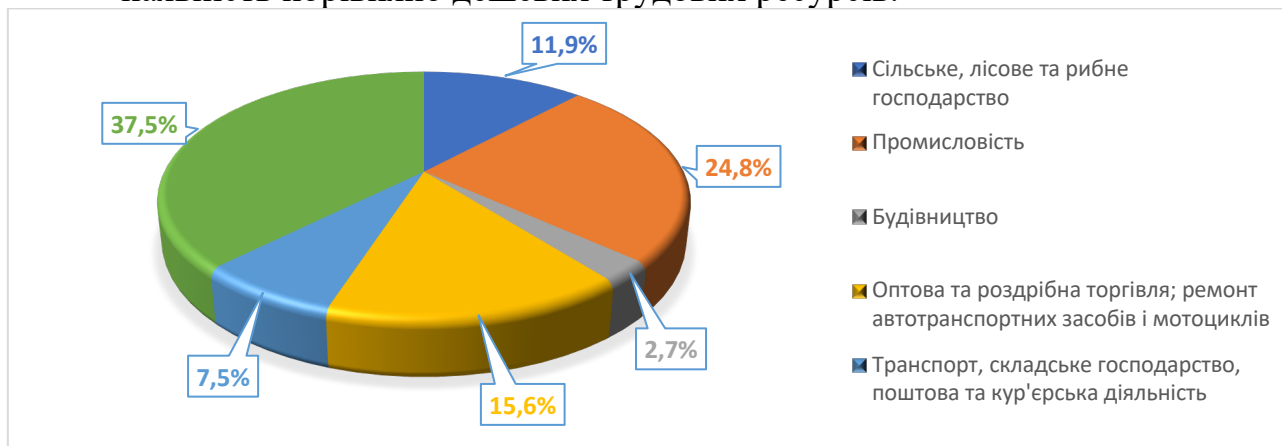

Рисунок 3 – Частка сільського господарства у валовій доданій вартості за видами економічної діяльності у 2019 році, %
Джерело: побудовано автором на основі [8]

Вищеперераховані орієнтири можна розглядати у якості конкурентних переваг задля більш повного та ефективного розкриття потенціалу агропромислового сектору. Для цього в першу чергу необхідно виявити запити національного та міжнародного ринку з метою задоволення потреб споживачів. Згідно зі статистикою, у січні 2020 року на зовнішні ринки було поставлено сільськогосподарської продукції на суму 1,98 млрд. дол., що на 14% більше, ніж за аналогічний період 2019 року [8]. Найбільший експорт аграрної продукції становлять продукти рослинного походження: у 2019 році – 58,3 % від загальної товарної структури аграрного експорту, а за 9 місяців 2020 року – 53,5 %. Друге місце посідають жири та олії тваринного або рослинного походження, що також складають значну долю експорту і становлять 21,4 % та 25,9 % відповідно (Рис. 4).

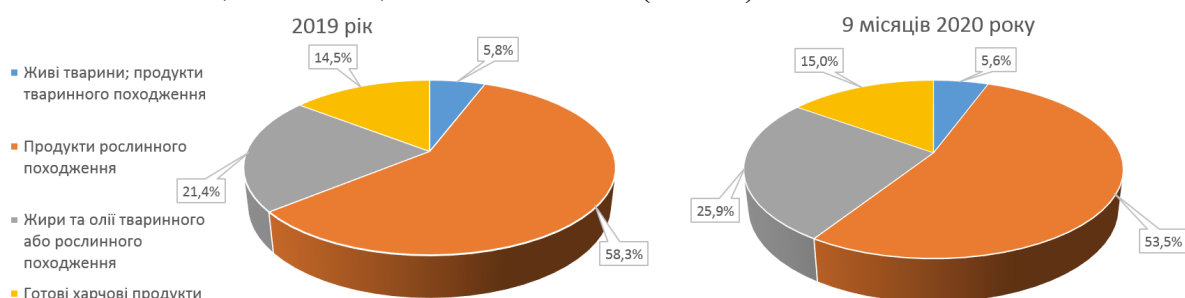

Рисунок 4 – Частка експорту за видами сільської продукції у 2019 році та за 9 місяців 2020 року, %
Джерело: побудовано автором на основі [8]

Цікавим є те, що у рейтингу країн, які найбільше імпортували українську сільськогосподарську продукцію за звітний період перше місце посів Китай (10,2%), друге – Єгипет (10,1%), третє і четверте місце посіли Іспанія і Нідерланди (8,0%), а п'яте – Туреччина (6,6 %). Більш того,

лідерство в топ-10 найбільших імпортерів української аграрної продукції в 2019 році завоював Китай, потіснивши при цьому на третє місце Індію, яка три роки поспіль утримувала перше місце [11] (Рис. 5).

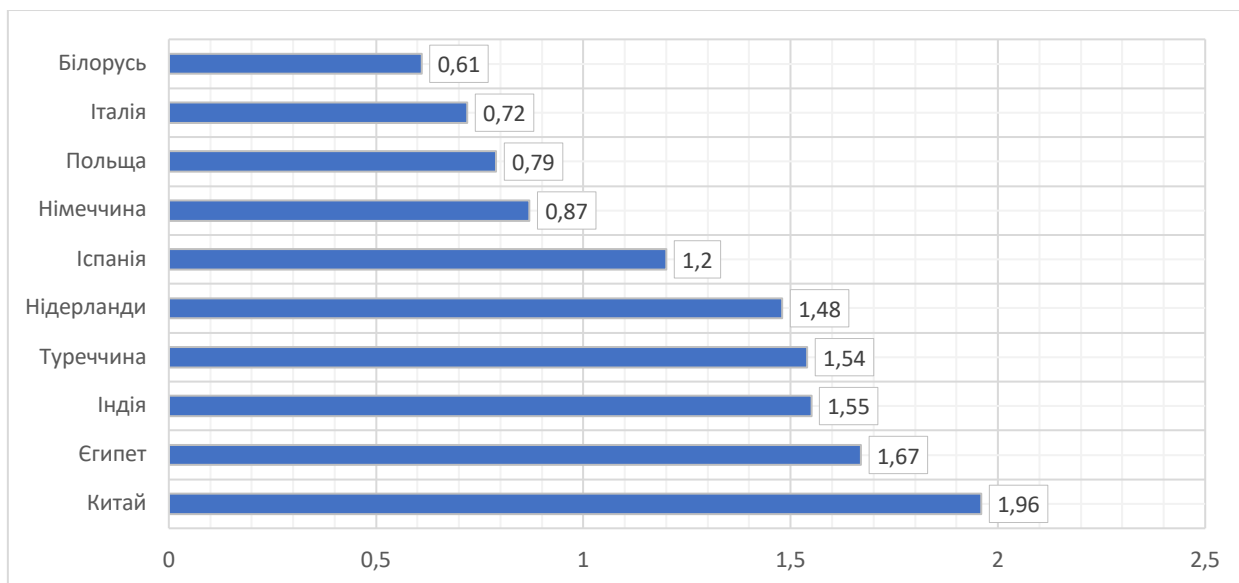

Рисунок 5 – ТОП-10 країн за обсягом імпорту української сільськогосподарської продукції у 2019 році, млрд.дол.

Джерело: побудовано автором на основі [8]

Розглядаючи 2020 рік детальніше, не можна лишити без уваги вплив всесвітньої пандемії Covid-19 на розвиток агропромислового комплексу та економіки України в цілому. Як вже було зазначено вище, азійський ринок є найбільшим для українського сільського господарства, потім – європейський. На початку року ці два ринки потерпали від збитків через такі фактори [12]:

- всесвітня мобілізація заходів з коронавірусу;
- торгова війна між Саудівською Аравією і Росією, у наслідок чого знижені ціни на нафту;
- глобальна криза, що поширюється на весь світ.

Відповідно очікувалось, що економіка України скоротиться, адже на початку березня постерігалось падіння цін на аграрну продукцію – рослинну та соняшникову олію – більш ніж на 15%, що у свою чергу може знизити надходження не тільки для компаній, що працюють в агросекторі, а й для держави. У якості своєрідного маркеру можна розглядати акції українських публічних компаній, які за період кінець лютого-початок березня впали більш ніж на півмільярда доларів на світових біржах. Також знизилась капіталізація на українські аграрні компанії, які розміщені на західних біржах [13].

Не зважаючи на те, що на початку пандемії перший прогноз МВФ передбачав скорочення економіки України на 7 %, зараз можна очікувати падіння не більше, ніж на 5 %, адже одним із чинників та підґрунтям більш оптимістичного результату є розвиток аграрного сектору, що є базовим для

економіки держави. Карантинні та логістичні обмеження змусили сільськогосподарські підприємства перебудувати свою діяльність та адаптуватись до існуючих умов. Однак 2020 рік можна назвати історичним, адже Верховна Рада прийняла ряд важливих рішень для агросектору. По-перше, з 1 липня 2021 року вступить в силу закон щодо відкриття ринку землі, що означає початок вільного обігу земель сільськогосподарського значення. По-друге, одним із важливих законопроектів, який скоро стане законом, є про водний транспорт. Так як питання аграрної логістики є актуальним вже не один рік, врегулювання та інвестування річкового транспорту дозволить розвантажити залізничний транспорт та автодороги. Відповідно, завдяки річковій інфраструктурі стане можливо перевозити до 15 млн. т. зерна [13].

Окрім пандемії, іншим негативним фактором 2020 року є вплив погодно-кліматичних умов на початку літа, а саме – посуха. Наслідком виступає істотне зниження врожайності, особливо у Черкаській, Кіровоградській та Полтавській областях [12].

У підсумку, беручи до уваги період січень-вересень 2020 року встановлено, що виробництво аграрної продукції знизилось на 9,8% в порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Зокрема, сільськогосподарські підприємства за звітний період скоротили виробництво на 14,3%, а господарства населення – на 3,7%. Виробництво рослинницької продукції всіма суб'єктами агропромислового комплексу скоротилося на 12,9%, виробництво тваринницької продукції – на 2,2% в порівнянні з січнем-вереснем 2019 року (без врахування інформації з тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, міста Севастополя та частини тимчасово окупованих територій в Донецькій і Луганській областях) [8].

Детально проаналізувавши стан агропромислового комплексу можна зробити висновок, що сектор потребує значної модернізації технічного обладнання для більш швидкої адаптації до кліматичних та економічних умов, а також з метою стрімкого розвитку галузі. Загалом, починаючи з 2017 року ринок сільськогосподарської техніки активно розширювався. У 2018 році інтерес сільськогосподарських товаровиробників був сконцентрований більше на малих та середніх тракторах, був відчутний дефіцит комбайнів, адже виробництво продукції рослинного походження зростає, відповідно необхідно все більше машин для збору врожаю. Дослідження ринку дозволяє виділити низку факторів, що характеризують її стан на сьогоднішній день [14].

1. Фокус на технології. Наразі сільськогосподарських товаровиробників цікавлять сучасні технології, тому компанії підлаштовуються під запити, щоб у повній мірі задовольнити потреби та надати якісні та технологічні машини. Найбільшим інтересом користуються трактори та самохідні оприскувачі. До речі, Україна є найбільшим ринком Європи, що використовує самохідні оприскувачі. Вітчизняні сільськогосподарські товаровиробники все більше звертають увагу на

сучасні технології обробки культур та високі технології в сегменті посіву. Більш того, у деяких компаній-виробників сільськогосподарської техніки представлені машини, що працюють на альтернативних джерелах енергії. Однак, щоб використовувати електротранспорт, Україна не має належних стандартів, наприклад контролю за кількістю викидів газу в атмосферу. Все ж таки, варто пройти певний перехідний період, встановити регламенти, що може зайняти кілька років.

2. Екологічні норми для сільськогосподарської техніки. На жаль, в Україні немає ніяких екологічних стандартів для сільськогосподарської техніки, адже це є дешевшим. Відповідно, виробництво техніки працює в один бік, тобто вироблену продукцію не можна продати наприклад у країни Європейського Союзу, тому що там екологічні норми значно вищі. В підсумку, уся низькосортна техніка залишається в Україні без можливості перепродажу.

3. Сертифікація. У 2014 році згідно з наказом майже усі стандарти ДСТУ було скасовано і використано замість них іноземні ISO. Однак, деякі стандарти до сих пір або повністю не адаптовані, або взагалі не перекладені. Тобто, питання впровадження світових стандартів залишається не врегульованим, відсутня єдина комплексна сертифікація.

4. Інвестиції. На даному етапі більшість виробників техніки готові вкладати кошти в український ринок за певних умов: економічна стабільність протягом мінімум 5 років; надійність програм збуту техніки; безпечна банківська система; прогнозованість галузі.

5. Розвиток дилерських мереж. Дилерські мережі доволі розповсюджені по всій країні та користуються попитом, особливо у великих аграрних компаній. Варто розглянути стратегії, яких притримуються мережі задля розвитку, а саме:

- активне розповсюдження дилерських мереж по всіх областях країни;
- дотримання усіх стандартів та якості обслуговування;
- наявність складу запасних частин з обов'язковою сертифікацією;
- відповідальність як за продаж машин, так і за їх належне обслуговування;
- близькість та доступність сервісних центрів;
- моніторинг та аудит якості обслуговування та стану техніки.

6. Запити агрохолдингів. Для агрохолдингів вкрай важливо мати в своєму арсеналі якісну та сучасну техніку. Розглядаючи усі запити, звернемо увагу на основні, а саме:

- перевага імпортової техніки над вітчизняною;
- універсальність устаткування;
- використання машин різних брендів. Як правило, один бренд не може забезпечити аграріїв всім необхідним за допомогою своєї однієї лінійки;
- максимальна консолідація парку техніки;

– дуже важливим є те, чи зможе виробник або дилер надавати у подальшому послуги заміни запасних частин та сервісу техніки у найкоротший термін з метою уникнення простоїв у виробництві;

7. Кваліфікація кадрів. На сьогоднішній день професійні навички операторів, що керують машинами, є вкрай важливими. Кваліфікація робітника прямопропорційно впливає на ефективність роботи виробництва, тому деякі підприємства проводять навчання спеціалістів. Це допомагає уникнути ситуацій, коли працівники використовують застарілі підходи у керуванні новою технікою.

Отже, у перспективі розвитку українського ринку аграрної техніки можна виділити такі тенденції:

- розробка агрохолдингами спеціальних програм з оновлення техніки;
- зростання зацікавленості у питанні взяття спеціалізованої техніки в оренду;
- зростання попиту серед дрібних аграріїв на невеликі проте універсальні моделі техніки, що можливо купити у відстрочку, орендувати під гарантію або взяти у кредит.

Відповідно, головним чинником успішної аграрної діяльності є наявність потрібної техніки у своєму парку під час піку сезону. Важливо, щоб підприємства, які займаються виробництвом сільськогосподарської продукції, мали необхідні кошти на придбання необхідного обладнання, а дилерські компанії мають усі можливості підлаштуватися до запитів.

Висновки. З огляду на усі вищевказані фактори можна зробити висновок, що перспективи українського агропромислового комплексу є позитивними. Було з'ясовано, що даний сектор є одним з провідних у формуванні економіки країни, однак його стан залежить від багатьох зовнішніх і внутрішніх факторів, а саме: кліматичних умови, економічної та політичної ситуація в країні, інвестиційної складової, забезпечення технічним обладнанням тощо. Проаналізувавши фінансові результати до оподаткування було виявлено, що стрімкий підйом відбувся у 2014 році під час воєнно-політичного конфлікту та кризи в країні, що є ключовим періодом для галузі. С того моменту аграрний сектор успішно веде свою діяльність, що показують графіки частки сільського господарства у валовій доданій вартості за видами економічної діяльності та частка експорту сільської продукції. Окрему увагу було приділено аналізу 2020 року, адже цей рік характеризується пандемією Covid-19 і її наслідкам у вигляді всесвітнього локдауну, прийняттям важливих для агропромислового сектору законів та несприятливими погодними умовами для здійснення належної сільськогосподарської діяльності.

У ході дослідження було виявлено що для стимуляції та більш ефективного розвитку аграрного сектору необхідно розглянути питання технічного забезпечення аграрних підприємств. Зокрема, було розглянуто фактори, що впливають на ринок техніки та тенденції його розвитку.

Список використаних джерел

1. Бородіна О. М., Прокопа І. В. Аграрний розвиток і саморозвиток громад: модернізація через взаємну адаптацію (теоретико-методологічний аспект). *Економіка України*. 2014. №4 (629). С. 55-72.
2. Гриценко А. А. Методологічні основи модернізації України. *Економіка України*. 2011. № 2. С. 4-12.
3. Дем'яненко С. І. Сучасна аграрна політика України: принципи та перспективи. Формування ринкової економіки. *Аграрна економічна освіта в розбудові конкурентоспроможного сільського господарства України*. Збірник наукових праць. К., 2009. С. 9-16.
4. Корчинський І. О. Роль корпоративних структур аграрного сектору в інтеграції України у світовий економічний простір. *Наукові праці. Економіка*. 2014. Випуск 235. Том 247. С. 83-86.
5. Загурський О. М. Інституціоналізація корпоративних процесів в аграрній сфері. *Економіка АПК*. 2014. №1. С. 79-84.
6. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <http://www.minagro.gov.ua>
7. Скопенко Н. С. Основні напрями подолання негативних тенденцій розвитку АПК України. URL: <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/download/294/283>
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
9. Агропромисловий комплекс України. 2014. *Економіко-правова бібліотека*. URL: <http://www.vuzlib.su/rps/210.htm>
10. Денисенко М. П., Новіков Д. В. Сучасний стан та перспективи розвитку сільського господарства України. *Агросвіт*. 2019. №12. С. 15-21.
11. Офіційний сайт Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки». URL: <http://www.iae.org.ua/>
12. Мультимедійна платформа іномовлення України. URL: <https://www.ukrinform.ua/>
13. Офіційний веб-портал. Верховна Рада України. URL: <https://portal.rada.gov.ua/>
14. Захарчук О. В. Сучасний стан та перспективи розвитку основних виробничих засобів сільського господарства. *Економіка АПК*. 2019. № 11. С.49-57.

References:

1. Borodina O. M., Prokopa I. V. (2014) 'Agrarian development and community self-development: modernization through mutual adaptation (theoretical and methodological aspect)', *Ukraine economy*, №4 (629), pp. 55-72.
2. Gritsenko A. A. (2011) 'Methodological bases of modernization of Ukraine', *Ukraine economy*, № 2, pp. 4-12.
3. Demyanenko S. I. (2009) 'Modern agrarian policy of Ukraine: principles and prospects. Formation of a market economy.', *Agricultural economic education in the development of competitive agriculture in Ukraine*. Collection of scientific works, pp. 9-16.
4. Korchynsky I. O. (2014) 'The role of corporate structures of the agricultural sector in the integration of Ukraine into the world economic space', *Scientific works. Economy*, 247(235), pp. 83-86.
5. Zagursky O. M. (2014) 'Institutionalization of corporate processes in the agricultural sphere', *Economics of agro-industrial complex*, № 1, pp. 79-84.
6. Official site of the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine, [Online]. Available at: <http://www.minagro.gov.ua>
7. Skopenko N. S. The main directions of overcoming the negative trends in the development of agro-industrial complex of Ukraine, [Online]. Available at: <http://jrnل.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/download/294/283>

8. Official site of the State Statistics Service of Ukraine, [Online]. Available at: www.ukrstat.gov.ua
9. (2014) 'Agro-industrial complex of Ukraine', Economic and Legal Library, [Online]. Available at: <http://www.vuzlib.su/rps/210.htm>
10. Denisenko M. P., Novikov D. V. (2019) 'Current state and prospects of agriculture development in Ukraine', Agrosvit, № 12, pp. 15-21.
11. Official site of the National Research Center "Institute of Agrarian Economics", [Online]. Available at: <http://www.iae.org.ua/>
12. Multimedia platform of foreign broadcasting of Ukraine, [Online]. Available at: <https://www.ukrinform.ua/>
13. Official web portal. Verkhovna Rada of Ukraine, [Online]. Available at: <https://portal.rada.gov.ua/>
14. Zakharchuk O. V. (2019) 'The current state and prospects of development of fixed assets of agriculture', Economics of agro-industrial complex, № 11, pp. 49-57.

Гречко А. В.

д.э.н., доц

профессор кафедры экономики и предпринимательства

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

Джумакеева Д. Д.

студентка факультета менеджмента и маркетинга, УЕ-301мп

Национальный технический университет Украины

«Киевский политехнический институт имени Игоря Сикорского»

АНАЛИЗ ПЕРСПЕКТИВ РАЗВИТИЯ АГРАРНОГО СЕКТОРА ЭКОНОМИКИ УКРАИНЫ

Статья посвящена анализу перспектив развития аграрного сектора экономики Украины. В частности, обоснована актуальность исследования агропромышленного комплекса и установлены основные проблемы сектора. Определены главные отличия аграрной отрасли среди других отраслей. Проанализированы финансовые результаты до налогообложения по видам экономической деятельности за последние десять лет и доля сельского хозяйства в валовой добавленной стоимости по видам экономической деятельности в 2019 году. Установлено, что наибольший экспорт аграрной продукции составляют продукты растительного происхождения, а главным импортером украинской сельскохозяйственной продукции является Китай. Проведен отдельный анализ аграрного сектора экономики в 2020 году и обозначены негативные факторы влияния на экономическую деятельность. Разработаны эффективные пути решения существующих проблем в аграрном секторе. Обоснована целесообразность их реализации и использования сельскохозяйственными товаропроизводителями в современных условиях.

Ключевые слова: агропромышленный комплекс; сельское хозяйство; аграрный сектор экономики; экспорт; современные технологии; перспективы развития.

Grechko Alla

*Doctor of Science, Economics, professor of department of Economics and Entrepreneurship,
Faculty of Management and Marketing
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute”*

Dzhumakieieva Dina

*student of Faculty of Management and Marketing,
Faculty of Management and Marketing
National Technical University of Ukraine
“Igor Sikorsky Kyiv Politechnical Institute”*

ANALYSIS OF PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE AGRICULTURAL SECTOR OF THE ECONOMY OF UKRAINE

The article is devoted to the analysis of prospects for the development of the agricultural sector of the Ukrainian economy. In particular, the relevance of the study of the agro-industrial complex is substantiated and the main problems of the sector are established. The main differences of the agricultural sector among other industries are identified. The financial results before taxation by type of economic activity for the last ten years and the share of agriculture in gross value added by type of economic activity in 2019 are analyzed. It was found that the largest exports of agricultural products are plant products, and the main importer of Ukrainian agricultural products is China. A separate analysis of the agricultural sector of the economy in 2020 and outlined the negative factors influencing economic activity. Effective ways to solve existing problems in the agricultural sector have been developed. The expediency of their realization and use by agricultural producers in modern conditions is substantiated.

Keywords: agro-industrial complex; agriculture; agricultural sector of the economy; export; modern technologies; development prospects.

Гречко Алла Володимирівна
alla_grechko@ukr.net